

LIGA PROTI RAKOVINĚ
PRAHA

Obecné informace pro pacienty

LYMFATICKÝ OTOK PO OPERACÍCH PRSU

MUDr. JAROSLAVA BARKMANOVÁ
ALENA JELÍNKOVÁ

Vydala Liga proti rakovině Praha
Na Truhlářce 100/60, 180 81 Praha 8
Tel./fax: 224 919 732
Tel. nádorová linka: 224 920 935
Číslo účtu: 8888 88 8888/0300
e-mail: lpr@lpr.cz • <http://www.lpr.cz>

**BROŽURA
JE NEPRODEJNÁ**

Česká pošta

GlaxoSmithKline

OBSAH

1. Úvod / 4
2. Lymfedém, jeho druhy a příznaky / 4
3. Lymfedém u žen po operaci prsu / 5
4. Rehabilitace po operaci / 6
5. Komplexní léčba lymfatického otoku / 8
6. RHB cvičení celková a při edému končetiny / 10
7. Je možné lymfatickým otokům předcházet? / 12
8. Nejčastější dotazy / 12
9. Závěr / 13

1. ÚVOD

Vážené pacientky, vážení pacienti a milí spolupracovníci,

dostává se Vám do rukou informační příručka o lymfatickém otoku, který vzniká zejména po operacích prsu pro zhoubné onemocnění. Existují samozřejmě i další důvody vzniku lymfedému končetin a různých částí těla, kterým se však v této publikaci nechceme podrobně věnovat.

Naší snahou bylo spojit základní informace o lymfedému po operacích prsu, jeho prevenci, léčení a ošetrovatelském režimu do stručné brožury. Právě z těchto důvodů nemůžeme v naší publikaci zacházet do detailů, jejichž vysvětlení ponecháváme na ošetrujících lékařích a lymfoterapeutech, kteří pacientkám a pacientům poskytují komplexní léčebnou a ošetrovatelskou péči.

2. LYMFEDÉM, JEHO DRUHY A PŘÍZNAKY

Lymfedém (vysokoproteinový otok) vzniká při poruše transportu lymfy v lymfatickém systému a jejím hromaděním v podkoží. Lymfa (míza) je bezbarvá čirá tekutina, která vzniká z tkáňového moku. Ten je tvořen jednak prostupem plazmy přes kapilární stěnu, jednak jako metabolický produkt buněk tkání.

Lymfatický systém je jedním z cévních systémů (kromě žilního a tepenného) a je tvořen lymfatickými kapilárami, z jejichž sítě jsou tvořeny lymfatické kolekto-ry (sběrné cévy). Dalšími součástmi jsou lymfoidní buňky a organizovaná lymfatická tkáň (lymfatické uzliny, slezina, brzlík, plaky ve stěvě, tkáň v plicích, játrech i kostní dřeni). Tento systém je také neoddělitelnou složkou imunitního systému.

Podle charakteru vzniku dělíme lymfedémy na primární a sekundární. **Primární lymfedém** vzniká na základě nesprávného vrozeného vývoje lymfatického systému. **Sekundární lymfedém** vzniká jako následek po předcházejícím zánětu, chirurgickém výkonu, poranění tkáně, po ozáření nebo při nádorovém bujení. Nejčastěji bývají postiženy horní a dolní končetiny, vzácněji může otok postihovat i jiné lokalizace na těle.

U sekundárních otoků končetin rozlišujeme **čtyři stadia**.

- 1. stadium lymfedému (latentní)** – vyznačuje se pocitem napětí v postižené oblasti, pálení, bodání nebo tlaku. V této fázi ještě otok nemusí být patrný, zhoršení odtoku lymfy a její stagnaci lze však již prokázat lymfoscintigrafickým vyšetřením. U tohoto časného stadia může otok přejít do období klidu, které může trvat několik týdnů i let.
- 2. stadium lymfedému (reverzibilní)** – přes den již je patrný otok, který po noci částečně nebo úplně mizí. Zároveň dochází k přechodnému zhoršování podle zátěže končetiny.

- 3. stadium lymfedému (ireverzibilní)** – chronické stadium, ve kterém se zprvu měkký otok zvětšuje, tlak prstu v postižené oblasti zanechává dlouhodobě důlek, kůže bývá chladná a bledá, mizí žilní kresba.
- 4. stadium (elefantiáza)** – postižená končetina ztrácí svůj původní tvar, nabývá na rozměru i váze. Není již možné vytvořit kožní řasu a kůže hrubne. Vlivem tzv. fibrotizace (tvorby vaziva) podkoží nelze již v této fázi onemocnění vytvořit důlek. Na kůži mohou vznikat puchýřky, ze kterých po prasknutí vytéká lymfa. Tento stav nazýváme elefantiáza.

Lymfedém je chronické onemocnění, které ve vyšších stadiích může vést k poruchám hybnosti, způsobovat bolesti a narušovat tak aktivity běžného života. Tím výrazně působí na psychiku pacientů a ovlivňuje jejich pracovní zařazení.

Je nutné zdůraznit, že otoky mohou vznikat i na podkladě jiných onemocnění, např. nemocí srdce, ledvin a jater. U takto vzniklých otoků je nutné léčit příčinu jejich vzniku! Nutné je i odlišení od klinických příznaků chronické žilní nedosta- tečnosti a otoku na podkladě zmnožení tukové tkáně.

3. LYMFEDÉM U ŽEN PO OPERACI PRSU

Mezi sekundárními lymfatickými otoky má lymfedém u žen po operacích prsu své specifické postavení a v klinické praxi se s ním asi setkáváme nejčastěji.

Výskyt tohoto edému se pohybuje mezi 5–35 %. Výrazně závisí na tom, zda chirurgický zákrok na prsu byl spojen i s odstraněním lymfatických uzlin v podpaží a zda bylo provedeno po operaci ozáření.

Moderní trendy v chirurgii vedou v posledních letech ke stále častěji prováděným operacím zachovávajícím prs. S tím souvisí nutnost pooperačního ozáření zbý- vajících tkáně prsu. Vzniká tak další skupina pacientek, u kterých můžeme někdy diagnostikovat otoky v oblasti ozářeného prsu a přiléhající hrudní stěny i bez otoku horní končetiny.

K manifestaci lymfatického otoku dochází vzácně ihned po operaci, většinou však v určitém odstupu od měsíců až po několik let od operačního výkonu. Nejčas- těji vidáme lymfedém končetiny cca 1,5 roku po chirurgickém výkonu.

Protože lymfatický otok může vznikat i na podkladě recidivy nádorového one- mocnění, je vždy nutné pečlivé přešetření pacientky ošetřujícím lékařem – onkolo- gem. Ten pak po vyloučení nádorové příčiny může dát pacientce doporučení k léčení lymfedému na specializovaném pracovišti. Pokud došlo ke zhoršení nálezu v oblasti hrudní stěny či končetiny na podkladě erysipelu – růže (častá komplikace!), je nezbytné řádné zaléčení tohoto onemocnění před indikací k léčbě otoku. Stejně tak je důležité léčení mezivrstevních kožních onemocnění a poranění kůže.

4. REHABILITACE PO OPERACI

S dechovou gymnastikou a rehabilitačním cvičením by měly pacientky začínat pod vedením fyzioterapeuta ihned po operaci. Jedná se o soubor cviků, které mají předcházet špatné hybnosti horní končetiny, syndromu „zmrzlého ramene“, rozvoji lymfatického otoku a bolestem vycházejícím z páteře. Mají být prevencí nesprávných pohybových návyků.

Dechová gymnastika

Vleže na zádech pokrčíme kolena, ruce položíme na hrudní kost, provedeme nádech, rukama klademe odpor a vydechujeme. Na konci výdechu ještě přitlačíme rukama ve směru výdechu. Opakujeme 5x.

Ruce položíme na postranní žebra, na operované straně nadechujeme proti odporu, při výdechu přitlačíme a dodechneme. Opakujeme 5x.

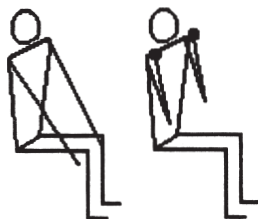
Cíleně nadechujeme do místa, kde jsou přiložené ruce. Provzdušníme tak oblasti, které „šetříme“.

RHB cvičení po operaci

Rozdělujeme na cvičení do vyjmutí drénů a po jejich vyjmutí. Podle kondice může pacientka cvičit v sedu nebo ve stoji.

N – nádech, V – výdech

do vyjmutí drénů – příklady

pěsti na ramena N
připažit, propnout prsty V

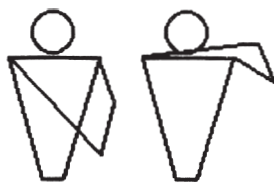
dlaně vzhůru, skrčit
lokty, paže vytočit N
zpět před tělo V

zatnout ruce N
uvolnit V

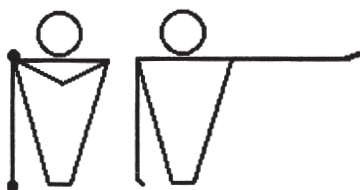

rozpažit podle možností
dlaně dolů nebo vpřed

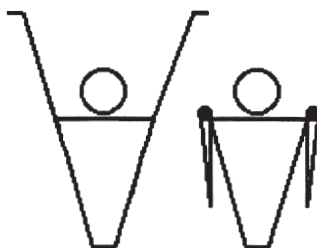

spojené ruce přesunout
k operované straně
a vzpažit vlastní pomocí

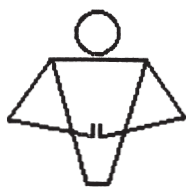
po vyjmutí drénů – příklady

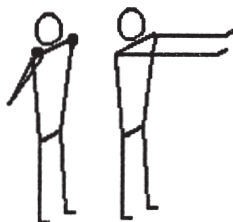
pěst na opačné rameno,
upažit dlaní vzhůru
5x na obě strany

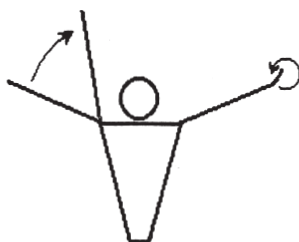
vzpažit dlaněmi vzhůru N
pěsti na ramena V

tlak do dlaní N
povolit V

pěsti na ramena
loky vzad N,
předpažit dlaněmi vpřed V

rozpažením vzpažit,
kroužky v zápěstí

Péče o jizvu

Masáž jizvy provádíme ihned po odstranění stehů, zacelení rány a odloučení stroupků. Jakmile to lékař dovolí, provádíme sprchování jizvy, později připojíme i masáž. Přiložíme prsty na jizvu a postupně stlačujeme na 1/2 minuty místo pod prsty a opět pustíme. Postupujeme v průběhu jizvy tam a zpět (tlaková masáž). Masáž provádíme několikrát denně a střídáme masáž na sucho a s promazáváním jizvy. K tomu nejlépe používáme sádlo, Erevit nebo kalciovou mast.

5. KOMPLEXNÍ LÉČBA LYMFATICKÉHO OTOKU

Léčba ve zdravotnickém zařízení

Doba trvání 4–6 týdnů.

- a) **manuální lymfodrenáž** – je základní a nejdůležitější součástí léčby a smí ji provádět jen dobře vyškolený lymfoterapeut. Manuálním ošetřením posilujeme zachovanou vstřebávací schopnost a transportní funkci mízního systému. Pracujeme s kůží a podkožím. Od klasické masáže se tato metoda liší jemností a přesnými vyprazdňovacími hmaty. Drenáž zahajujeme vždy na krku a v nadklíčku vyprázdněním centrálních lymfatických uzlin. U žen po operaci prsu vyprázdňujeme i uzliny v podpaží oboustranně. Používáme velkoplošné krouživé hmaty a postupujeme od centra k periférii. U přetrvávajících ostrůvků nahromaděné lymfy provádíme tzv. antifibrotické hmaty. Velkou péči věnujeme prstům, dlani a hřbetu ruky. Často dochází k městnání lymfy na hrudníku nad jizvou nebo na zádech v okolí lopatky a ramene. I tyto oblasti ošetříme.
- b) **přístrojová pressoterapie** – je doplňkem manuální lymfodrenáže. Používáme přístroj s návlekem na příslušnou končetinu. Lymfa je z končetiny postupně vytlačována vzduchovou vlnou 7 až 14 komorovými návleky. Přístroj lze naprogramovat podle charakteru a intenzity otoku. Důležitá je volba tlaku, který nesmí porušit jemné lymfatické cesty. Tam, kde potřebujeme tlak kompenzovat, vkládáme mezi kůži a návlek molitanové nebo plstěné vložky (tzv. inlaye).
- c) **bandážování** – nedílnou součástí léčby je každodenní bandáž krátkotažnými obinadly, často v několika kompresních vrstvách. Bandáž nám zaručuje zachování objemu končetiny dosaženého léčbou. Při ukončení léčby a stabilizaci objemu končetiny předepisujeme sériově vyráběný elastický návlek.
- d) **medikamentózní terapie** – v kombinaci s komplexní fyzikální léčbou může přispět k ústupu otoku, zvýšit transportní kapacitu lymfatického systému. Mikronizované flavonoidy (Detralex) zpevňují žilní stěnu, enzymatické preparáty (Wobenzym) zejména v časných stádiích napomáhají k normalizaci lymfatické drenáže a usnadňují léčbu i u vyššího stadia otoku. Důležitá je léčba erysipelu (růže) antibiotiky a terapie plísňových infekcí.

Naopak dříve často používaná diuretika (léky na odvodnění) lymfatický otok zhoršují.

- e) **cvičení** – ovlivňuje hluboko uložené lymfatické cesty mezi svaly. Vždy ho provádíme se zabandážovanou končetinou nebo v elastickém návleku, nejlépe 2x denně, stačí po 10 minutách. Procvičujeme obě končetiny a používáme i různé pomůcky (hůlky, míč). Cvičení nesmí být namáhavé, mezi cviky uvolňujeme svalstvo. Zpočátku je vhodné cvičit pod dohledem lymfoterapeuta, později může pacientka pravidelně cvičit doma.

Velmi vhodné je i cvičení ve vodě (např. v době lázeňské léčby nebo na rekondičních pobytech), kde kompresivní účinek bandáže nahrazuje sama voda, končetina je lehčí, dobře ovladatelná a pacientka může cvičit i delší dobu.

- f) **dýchání** – nedílnou součástí by měla být speciální dechová vlna odborně vysvětlená lymfoterapeutem.

Domácí ošetření

Pacientkám zdůrazňujeme, že i po ukončení intenzivní léčby ve zdravotnickém zařízení je nutné další ošetřování končetiny. Lymfedém patří mezi chronická onemocnění vyžadující každodenní péči. Patientky mají každého půl roku nárok na nový předpis elastického návleku, který má udržovat objem končetiny. Kromě toho je nutné i nadále doma pravidelně cvičit, příp. provádět samoošetření vlastnoruční drenáží. Je také možné zaučit k těmto úkonům rodinné příslušníky. U otoků 3. stadia je zapotřebí zvýšená udržovací péče. Tu nám v individuálních případech pomůže zajistit přístroj pro pressoterapii, který na základě žádosti onkologa nebo lymfologa zapůjčí zdravotní pojišťovna. Zapůjčení přístroje je v případě schválení revizním lékařem pojišťovny bezplatné, na návlek se doplácí, neboť zůstává majetkem pacientky.

Kontraindikace léčby lymfedému

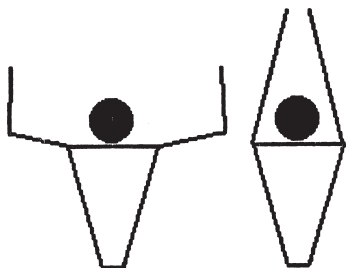
Při léčení lymfatického otoku je vždy nezbytná spolupráce mezi ošetřujícím lékařem a lymfoterapeutem. Ne vždy je aplikace manuální lymfodrenáže a pressoterapie vhodná a mohlo by dojít k poškození zdraví pacientky.

Za absolutní kontraindikaci považujeme dosud neléčené nebo nedoléčené maligní onemocnění. Existují určité výjimky, které onkolog a lymfoterapeut musí pečlivě zvažovat. Ošetření nikdy neprovádíme při akutně probíhající bakteriální infekci nebo akutním horečnatém onemocnění.

Mezi relativní kontraindikace pak řadíme selhávání srdeční, bronchiální astma, poruchy funkce štítné žlázy (tzv. hyperthyreózu), špatně korigovaný vysoký krevní tlak apod. Řádnou indikaci si vyžadují pacienti s ischemickou chorobou cév dol-

ních končetin, diabetickými cévními komplikacemi a některými neurologickými a ortopedickými vadami.

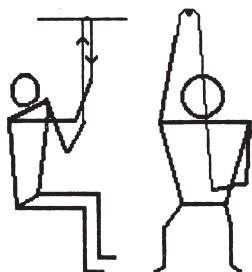
6. RHB CVIČENÍ CELKOVÁ A PŘI EDÉMU KONČETINY

Šplhání pažemi po stěně

Čelem velmi blízko ke stěně, oběma pažemi pomalu šplhejte vzhůru do úplného vzpažení a vzájemného dotyku dlaní.

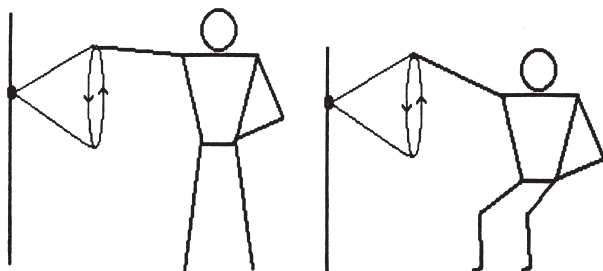
Provádějte několikrát denně a postupně cvik zdokonalujte.

Cvičení za pomoci kladky

Použijte pevný provaz a přehoďte ho přes věšák nebo podobný předmět odpovídající výšky.

Cvičte vsedě, zpříma, hleďte před sebe, tahem za provaz jednou paží zdviháme do výše paži druhou.

Cvičení se šňůrou

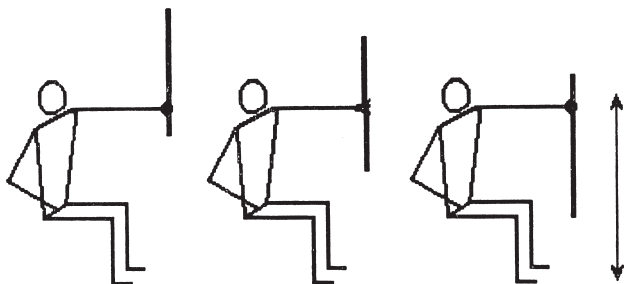
Konec šňůry přivažte ke klice dveří nebo jinému pevnému předmětu a druhý konec uchopte prsty, můžete cvičit ve stoje nebo vsedě.

Zpočátku volte kratší šňůru, později ji prodlužujte.

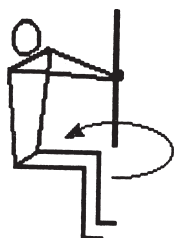
Držte šňůru napnutou a rotaci provádějte vždy 5x v jednom a 5x v opačném směru.

POZOR: slabá bolest je při tomto cviku pravidlem.

Další cvičení při edému horních končetin

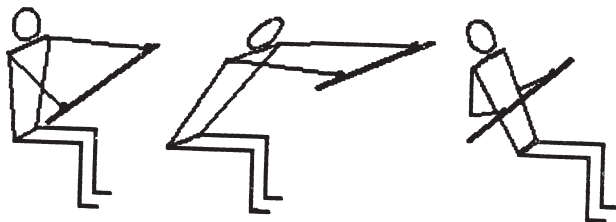

Krátkými úchopy dolního konce tyč pouštět k hornímu konci a zpět, střídat ruce, vydatný úchop a sevření.

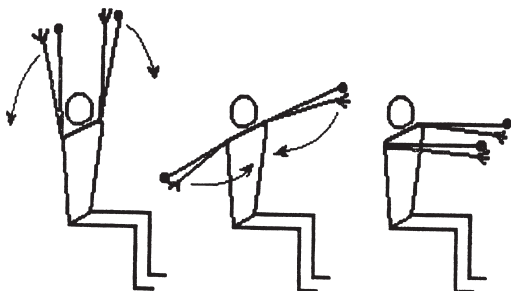

Kroužení tyčí (míchání těsta v díži)

Provádíme plynule oběma směry, opakujeme cca 5x.

Obloukem do předklonu se vytáhnout dopředu s roztaženými prsty mimo palec, při tahu vzad sevřít všemi prsty tyč a mírně se zaklonit.

Střídavé otevírání a svírání rukou v pěst, paže ze vzpažení do upažení až předpažení – plynule z jedné polohy do druhé.

Varianty s tyčí

- veslování ze strany na stranu (dotáhnout pohyby do krajních poloh)
- veslování jen na jednu stranu (tyč tlačíme horní dlaní silou dolů)

Cvičení s míčem

Rotace zápěstí ve vzpažení

7. JE MOŽNÉ LYMFATICKÝM OTOKŮM PŘEDCHÁZET?

Vznik otoků je závislý na mnoha činitelích, které můžeme částečně preventivně ovlivnit. Snažte se proto vyvarovat těchto nepříznivých vlivů:

- a) horké koupele a horké sprchy, saunování – přehřátí končetiny způsobené zvýšeným prokrvením přispívá ke zhoršení otoku
- b) dlouhodobé žehlení, ruční práce
- c) nadměrné slunění
- d) drobná poranění při domácích pracích i na zahradě (noste rukavice!), stříhání kůžičky okolo nehtů
- e) poranění od domácích zvířat
- f) injekce a infuze do postižené končetiny
- g) nadměrná fyzická námaha
- h) nenoste těsné prádlo a oděv, těsné prstýnky a náramky či hodinky
- i) dodržujte řádný pitný režim, nepřesolujte jídlo

8. NEJČASTĚJŠÍ DOTAZY

Na koho se mám obrátit, když zjistím otok končetiny, příp. prsu?

Vždy konzultujte situaci nejdříve se svým ošetřujícím onkologem. Pokud lékař potvrdí, že se nejedná o zhoršení Vašeho nádorového onemocnění, léčbu lymfedému doporučí.

Některá onkologická pracoviště mají svoji specializovanou lymfologickou ambulanci pro léčbu lymfedému. Pokud ne, je možné doporučit léčbu na rehabilitačním odd., které se léčbou lymfatického otoku zabývá. Lékař buď zná adresu konkrétního oddělení nebo si můžete najít nabídku na internetu.

Nezapomeňte však, že k léčbě lymfedému máte mít vždy doporučení Vašeho ošetřujícího lékaře!

Je nutné mít končetinu stále zabandážovanou?

V období intenzivní léčby ve zdravotnickém zařízení bandážujeme končetinu každý den po ukončení manuálního ošetření a pressoterapie a ponecháváme bandáž do tolerance. Na noc může mít pacientka speciálně uzpůsobený návlek z molitanu. Bandážujeme do dosažení stabilního objemu končetiny a pak předepisujeme elastický návlek.

Návlek je dobré nosit přes celý den, zejména při práci prováděné postiženou končetinou. Na noc návlek odkládáme, můžeme používat event. molitanový.

Kdy mám nárok na nový elastický návlek ?

Elastický návlek můžeme předepsat vždy po půl roce. Pokud by situace vyžadovala dřívější předpis (náhlé zhoršení otoku, poškození návleku), je vždy postup při řešení individuální a závisí na konkrétní situaci.

Mohu jezdit k moři?

Ano, můžete. Volte však raději okrajové měsíce sezóny (červen, září) a využijte zejména možnosti k plavání. Při pobytu na souši používejte dobré ochranné opalovací prostředky, příp. noste lehký bavlněný přehoz apod. Nevystavujte se dlouhodobě přímému slunci, volte raději polostín, používejte slunečník.

Je lymfedém vyléčitelný?

Ne, není. Jedná se o chronické onemocnění. Při včasné diagnóze a zahájení léčby je možné podchytit otok v počátečním stadiu a omezit tak jeho progresi. Dobrou spoluprací pacienta a lymfoterapeuta můžeme dosáhnout úspěchu i při pokročilejších formách edému a docílit změknutí otoku a jeho redukce. Nezapomínejte, že velký podíl na zlepšení nálezů máte Vy, pokud dodržíte správnou disciplínu, samošetřování a cvičení.

9. ZÁVĚR

Doufáme, že naše příručka Vám poskytla základní informace o problematice lymfatického otoku po operaci a bude pro Vás inspirací k praktickému využití. Přestože se u lymfedému jedná o chronické postižení, je možné včasnou diagnózou, důsledným dodržováním všech doporučení a zejména s Vaší spoluprací docílit výrazného zlepšení nálezů a jeho stabilizace.

Seznam dosud vydaných účelových publikací LPR Praha

K dispozici jsou tyto tituly:

1. Aby Vaše dítě nekouřilo
2. Bolest a možnosti jejího zmírnění či odstranění
3. Co bychom měli vědět o rakovině
4. Co byste měli vědět o rakovině děložního hrdla a čípku
5. Dědičnost jako rizikový faktor pro vznik nádorů
6. Evropský kodex proti rakovině
7. Chemoterapie nádorových onemocnění
8. Informovaný pacient
9. Jak a proč si chránit kůži
10. Jak se vyrovnat s pokročilou nádorovou nemocí
11. Kouření a zdraví
12. Léčba nádorů hlavy a krku a její komplikace
13. Léčba zářením a Vy
14. Leukémie dětského věku
15. Lymfatický otok po operacích prsu
16. Maligní lymfomy a mnohočetný myelom
17. Možnosti prevence karcinomu děložního hrdla
18. Nádorová onemocnění dětského věku
19. Nádorová onemocnění ledvin
20. Nádory centrálního nervového systému
21. Nádory varlat
22. Nekonvenční protinádorová léčba
23. Onkologie pro laiky
24. Paliativní onkologická terapie
25. Plicní rakovina
26. Rakovina a sex
27. Rakovina jater a žlučových cest
28. Rakovina kostí a měkkých tkání
29. Rakovina močového měchýře
30. Rakovina ovaria
31. Rakovina prostaty
32. Rakovina prsu u žen
33. Rakovina slinivky břišní
34. Rakovina tlustého střeva
35. Rakovina žaludku
36. Stomie
37. Stručné zásady onkologické prevence
38. Výživa u onkologicky nemocných a ohrožených
39. Záněty dutiny ústní při protinádorové léčbě
40. Ženám po ablaci prsu

PROGRAMOVÉ CÍLE, PROJEKTY A AKTIVITY LIGY PROTI RAKOVINĚ PRAHA

Liga proti rakovině Praha (LPR Praha) zahájila svou činnost v roce 1990 v Československé lize.

Od roku 1991 je samostatným právním subjektem.

Jako občanské sdružení je dobrovolnou nevládní a neziskovou organizací.

Dominantní snahou je výchova veřejnosti ke zdravému způsobu života a vyloučení rizik podílejících se na vzniku rakoviny

Tři hlavní dlouhodobé programy

1. Nádorová prevence
2. Zlepšení kvality života onkologicky nemocných
3. Podpora vybraných výzkumných, výukových a investičních projektů v onkologii

Hlavní aktivity

Výchova k nekuřáctví – průběžně

Výchovný program k nekuřáctví a ke zdravému životnímu stylu pro děti v mateřských školách (Já kouřit nebudu a vím proč) a v základních školách (Normální je nekouřit).

Světový den proti rakovině – každoroční seminář ke Světovému dni proti rakovině (4. únor) společný pro zdravotníky a laiky.

Český den proti rakovině (Květinový den) – celostátní široce všemi médii propagovaná a veřejností podporovaná sbírka pro financování programů LPR Praha, kdy každý, kdo si zakoupí žlutý květ, dostane současně leták s informacemi o možné prevenci rakoviny.

Každoročně na podzim pořádá Liga **putovní výstavu** o nádorové prevenci pod heslem „Každý svého zdraví strůjcem“.

Nádorová telefonní linka – v pracovní dny odpovídají zkušení specialisté na jakékoliv dotazy preventivního, ale i odborného charakteru. V nepřítomnosti lékaře je zapnut záznamník (tel. číslo 224 920 935). Dotazy je možné zasílat i na e-mailovou adresu **birkova@lpr.cz**.

Liga se každoročně účastní veletrhu zdravotní techniky a léčiv **Pragomedi-ca**, kde nabízí zdarma 40 titulů poradenských brožur.

Liga usiluje o snížení úmrtnosti na zhoubné nádory a o zlepšení kvality života onkologických pacientů.

Dalšími aktivitami jsou

- Poradenství lékařů specialistů na nádorové telefonní lince (telefonní číslo 224 920 935)
- Poradenství při osobních návštěvách klientů
- Vydávání poradenských brožur
- Rekondiční pobyty pro nemocné po ukončení léčby ve speciálních zdravotnických zařízeních
- Koncerty pro členy LPR, její podporovatele a hosty
- Finanční podpora členským patientským organizacím
- Finanční podpora hospicové péče

LIGA podporuje výzkum a výchovu onkologických odborníků a vybavení pracovišť

- a) Finanční příspěvky na vybrané výzkumné a výukové projekty.
- b) Udělování Vědecké ceny Ligy proti rakovině Praha spojené s prémieí 50 000 Kč.
- c) Finanční podpora při vydávání výukových publikací.
- d) Finanční podpora investičních celků v komplexních onkologických centrech.
- e) Udělování Novinářské ceny za propagaci nádorové prevence.
- f) Udělování Ceny pro nejúspěšnější patientský klub LPR Praha během květnové sbírky.

Organizační struktura

- Členství v LPR Praha je dobrovolné.
- Členy se mohou stát jednotlivci i organizace.
- Členský příspěvek pro důchodce a studenty činí 100 Kč a pro ostatní 200 Kč ročně.
- Činnost LPR Praha je řízena voleným výborem. Funkční období členů výboru a revizní komise je dvouleté. V čele je volený předseda.
- Pro informovanost členů Ligy je 4x ročně vydáván Zpravodaj.

Spolupráce s domácími a zahraničními organizacemi

Kromě LPR Praha existují v ČR zájmové onkologické organizace převážně s regionální působností. Kolektivní členské organizace LPR Praha se každoročně scházejí na společném sněmu, který LPR Praha svolává k výměně zkušeností a k sjednocení hlavních projektů.

LPR Praha je ve styku a vyměňuje si zkušenosti s odbornými lékařskými organizacemi, především s Českou lékařskou společností J. E. Purkyně a z odborných s Českou onkologickou společností ČLS JEP a Společností všeobecných lékařů ČLS JEP.

Liga je členem ECL (Asociace evropských lig proti rakovině) a UICC (Světové unie proti rakovině) a zúčastňuje se mezinárodních akcí.